

Raport komisji ds. opracowania raportu z ewaluacji zajęć dydaktycznych realizowanych na Wydziale Biologii na studiach I i II stopnia za rok akademicki 2019/2020

Rada programowa Wydziału Biologii w dniu 18.12.2020 roku powołała ze swojego składu komisję, do opracowania raportu z ewaluacji zajęć dydaktycznych realizowanych na Wydziale Biologii na studiach I i II stopnia w składzie:

prof. UAM dr hab. Anita Szwed – przewodnicząca komisji
prof. dr hab. Magdalena Arasimowicz-Jelonek
prof. dr hab. Jan Holeksa
prof. UAM dr hab. Lucyna Mrówczyńska
prof. UAM dr hab. Małgorzata Wojtkowska
prof. UAM dr hab. Joanna Ziomek

Opracowanie ankiety studenckiej za rok akademicki 2019/2020 semestr zimowy

Wypełniono 1851 ankiet, z uprawnionych 9893 co daje frekwencję 17,71%.

W semestrze zimowym ocenie podlegało 219 przedmiotów, 69 przedmiotów nie zostało ocenionych przez studentów.

I. Organizacja, treść i przebieg zajęć (wypełnić raz dla danego przedmiotu)

1. Czy dostępne są zrozumiałe informacje o wymaganiach, terminach i formach zaliczeń? 4,47
2. Czy treść zajęć jest zgodna z sylabusem? 4,43
3. Czy dostępne są materiały pomocnicze? 4,31
4. Czy ćwiczenia dają możliwość nabycia praktycznych umiejętności? 4,31
5. Czy prowadzone wcześniej przedmioty są dobrą bazą do nauki danego przedmiotu? 4,19
6. Czy treści przedmiotu są oryginalne (nie są powieleniem treści innych przedmiotów)? 4,32

Średnia ocena: **4,338**

II. Ankieta personalna

7. Czy zajęcia były prowadzone w sposób komunikatywny i zrozumiały? 4,39
8. Czy prowadzący wzbudzał zainteresowanie przedmiotem i stymulował aktywność na zajęciach? 4,33
9. Czy zajęcia były prowadzone zgodnie z harmonogramem (punktualność, regularność, dobra organizacja)? 4,46
10. Czy prowadzący oceniał rzetelnie i sprawiedliwie? 4,45
11. Czy prowadzący był otwarty na pytania i dyskusję? 4,48
12. Czy istniała możliwość konsultacji z prowadzącym poza zajęciami? 4,44

Średnia ocena ankiety personalnej: 4,425

Ponadto, 183 osoby (ok. 10 % respondentów) wypowiedziało się w formie komentarzy, z których większość była pozytywna, podkreślająca bardzo dobry kontakt z prowadzącymi, ich kompetencje oraz rzetelność przekazywanej wiedzy. Przykładowe wypowiedzi:

- "bardzo interesujący wykład, zawierający ciekawe oraz praktyczne informacje";
- "bardzo ciekawe, praktyczne zajęcia";
- "zajęcia bardzo ciekawe i dobrze dopracowane, indywidualne podejście do studenta, prowadzący pomocni w każdej chwili";
- "prowadzący aktywował nas do działania, nagradzał aktywność i poprawiał błędy w sposób bezstresowy";
- "prowadzący wzbudza zainteresowanie przedmiotem, wszystko bardzo dokładnie tłumaczy w zrozumiały sposób, widać, że pasjonuje się swoją pracą i stara się innych zarażać tą pasją";
- "prowadzący świetnie motywował do aktywności i dyskusji";
- "prowadzący chętnie tłumaczy skomplikowane zagadnienia, zachęca do dyskusji, dodatkowo stara się, by studenci oprócz praktycznej wiedzy zyskali nowe umiejętności miękkie";
- "bardzo dobrze prowadzone zajęcia, bardzo rzetelne i praktyczne";
- "mimo, że przedmiot ten był najtrudniejszy w całym programie studiów to prowadzący bardzo starał się aby wszyscy go zrozumieli";

W zdecydowanej mniejszości znalazły się komentarze odnoszące się do sporadycznie pojawiających się niepokojących zarzutów. Uwagi te dotyczyły: 1) przekazywania przez prowadzących swoich poglądów, które nie są związane z tematyką zajęć, 2) niezgodności treści z tematyką (sylabusem) zajęć, 3) zagadnień na egzaminie (zaliczeniu) wykraczającym poza ustalony zakres materiału, 4) braku kompetencji, złego (nudnego, monotonnego, mało aktywizującego studentów) prowadzenia zajęć, 5) zmian w harmonogramie zajęć, a nawet ich nie odbywania. Wymienione zarzuty dotyczyły kilku przedmiotów, które przez ankietowanych były bardzo nisko ocenione.

Przykładowe wypowiedzi:

- "na sali ćwiczeniowej znajdowało się zdecydowanie za mało sprzętu (wirówki, pipety, tipsy, śmietniki) i był zbyt duży ścisk";
- "sposób przekazywania treści jest bardzo niezrozumiały";
- "prowadzący był słabo przygotowany do zajęć lub prowadzący był zupełnie nieprzygotowany do zajęć";
- "prowadzący ocenia studentów niesprawiedliwie";
- "prowadzący wykazywał się ignorancją wobec studentów, materiał wykładany był w sposób niejasny i skomplikowany dla studentów; nie starał się pomóc w zrozumieniu trudnego dla studenta materiału, wprowadzał negatywną atmosferę wśród studentów, która skutkowałą ogromnym stresem i napięciem w czasie zajęć";
- "brak komunikacji ze strony prowadzącego - nie odpisuje na maile. Brak ocen w systemie po oddaniu protokołów z zajęć po ponad miesięcznym oczekiwaniu na odpowiedź".

Opracowanie ankiety studenckiej za rok akademicki 2019/2020 semestr letni

Wypełniono 472 ankiet, z uprawnionych 20787 co daje frekwencję 2,27%. Wprowadzenie zdalnego kształcenia w semestrze letnim spowodowało niższą frekwencję.

W semestrze letnim ocenie podlegało 197 przedmiotów, 120 przedmiotów nie zostało ocenionych przez studentów.

I. Organizacja, treść i przebieg zajęć (wypełnić raz dla danego przedmiotu)

1. Czy dostępne są zrozumiałe informacje o wymaganiach, terminach i formach zaliczeń? 4,40
2. Czy treść zajęć jest zgodna z sylabusem? 4,45
3. Czy dostępne są materiały pomocnicze? 4,32
4. Czy ćwiczenia dają możliwość nabycia praktycznych umiejętności? 4,10
5. Czy prowadzone wcześniej przedmioty są dobrą bazą do nauki danego przedmiotu? 4,21
6. Czy treści przedmiotu są oryginalne (nie są powieleniem treści innych przedmiotów)? 4,34

Średnia ocena: **4,303**

II. Ankieta personalna

7. Czy zajęcia były prowadzone w sposób komunikatywny i zrozumiały? 4,28
8. Czy prowadzący wzbudzał zainteresowanie przedmiotem i stymulował aktywność na zajęciach? 4,21
9. Czy zajęcia były prowadzone zgodnie z harmonogramem (punktualność, regularność, dobra organizacja)? 4,40
10. Czy prowadzący oceniał rzetelnie i sprawiedliwie? 4,40
11. Czy prowadzący był otwarty na pytania i dyskusję? 4,42
12. Czy istniała możliwość konsultacji z prowadzącym poza zajęciami? 4,39

Średnia ocena ankiety personalnej: **4,35**

Ponadto, 91 osób (ok. 19 % respondentów) wypowiedziało się w formie komentarzy, z których większość była pozytywna, podkreślająca dobry kontakt z prowadzącymi, ich kompetencje oraz rzetelność przekazywanej wiedzy. Przykładowe wypowiedzi:

- "chyba najlepiej przeprowadzony zdalnie przedmiot. Materiały dosyłane na bieżąco, gdy występowały jakieś problemy, opóźnienia byliśmy o tym informowani";
- "wspaniałe zajęcia, jak na to, że były prowadzone zdalnie. Wielka szkoda że nie udało się ich przeprowadzić stacjonarnie";
- "bardzo dobrze poprowadzony przedmiot";
- "zajęcia były doskonale zorganizowane i przeprowadzone, prowadząca bardzo sympatyczna choć wymagająca, służyła pomocą także poza czasem zajęć.";
- "bardzo ciekawe i kreatywne wykłady!";

- " Prowadzący od początku jasno przedstawił jak będzie wyglądać forma zaliczenia i udostępniał nam materiały. Po zawieszeniu zajęć w formie stacjonarnej w okresie przejścia na platformę Teams jako jeden z niewielu prowadzących udostępniał nam dalej materiały. Przez cały semestr nie było żadnych problemów z komunikacją a prowadzący był otwarty na nasze pytania";
- "najlepiej przeprowadzona część wykładowa ze wszystkich zajęć zdalnych. Zajęcia odbywały się w wyznaczonych godzinach. Prowadząca przedstawiała zagadnienia jasno, była otwarta na dyskusję, przedstawiała ciekawe przykłady i praktyczne aspekty".

W zdecydowanej mniejszości znalazły się komentarze odnoszące się do sporadycznie pojawiających się niepokojących zarzutów. Uwagi te dotyczyły: 1) postawy prowadzących, 2) nierzetelnego prowadzenia zajęć, 3) niezgodności treści z tematyką (sylabusem) zajęć, 4) zagadnień na egzaminie (zaliczeniu) wykraczającym poza ustalony zakres materiału, 5) braku kompetencji, 6) zmian w harmonogramie zajęć, a nawet ich nieodbywania. Wymienione zarzuty dotyczyły kilku przedmiotów, które przez ankietowanych były bardzo nisko ocenione.

Przykładowe wypowiedzi:

- "zajęcia polegały na pojawianiu się co tydzień prezentacji na platformie Moodle. Brakowało wykładu, czyli kontaktu w czasie rzeczywistym z prowadzącym";
- „wykłady się nie odbyły, nie otrzymaliśmy żadnych materiałów. Możliwość zaliczenia przedmiotu przez nadesłanie eseju nie załatwia problemu”;
- „nie raz poczułam się poniżona przez prowadzącego, a odpowiedzi na nasze pytania były często nietaktowne. Kontakt z prowadzącym był utrudniony a sposób prowadzenia zajęć był wielokrotnie zmieniany co wprowadzało chaos i stres. Jedna z najbardziej niekompetentnych osób jakie poznałam”;
- „bardzo niesprawiedliwe ocenianie, brak chęci do współpracy ze strony prowadzącego. Nie wspominam dobrze tych zajęć”;
- „zajęcia się nie odbyły”;

Zalecenia komisji:

Prośba do prowadzących zajęcia, aby na ostatnich zajęciach umożliwić studentom wypełnienie ankiety, zapewniając o ich anonimowości.

Najważniejsze wnioski z raportu z badania jakości kształcenia przeprowadzonego wśród nauczycieli akademickich w roku akademickim 2018/2019 na Wydziale Biologii

W badaniu udział wzięło 29 nauczycieli (12%) spośród 241 zatrudnionych na Wydziale. Ogólna ocena jakości kształcenia na Wydziale Biologii nieznacznie poprawiła się w porównaniu z poprzednimi latami. Większość nauczycieli dobrze oceniła jakość kształcenia na Wydziale i w porównaniu z wcześniejszymi latami dostrzega poprawę jakości kształcenia. Zdecydowana większość nauczycieli wysoko oceniła powiązanie programów studiów

z badaniami naukowymi oraz możliwość zgłaszania własnego przedmiotu. Również bardzo wysoko oceniają poziom wiedzy i kompetencji nauczycieli akademickich zatrudnionych na wydziale oraz poziom dyskusji naukowych na forum zakładu i instytutu. Niestety tak wysoko nie oceniają już wiedzy i zaangażowania studentów. Nauczyciele podkreślają nierównomierne obciążenie pracowników zajęciami dydaktycznymi. Słabiej wypada ocena systemu nagradzania dydaktyków oraz wpływ ankiet oceniających zajęcia na poprawę jakości tych zajęć. Większość nauczycieli bardzo dobrze i dobrze ocenia wsparcie UAM w podnoszeniu kwalifikacji dydaktycznych i zawodowych oraz system hospitacji i kontroli jakości kształcenia na Wydziale. Podobnie, zdecydowana większość dobrze i bardzo dobrze ocenia warunki pracy (liczebność grup studenckich, wyposażenie sal dydaktycznych i laboratoriów). Nauczyciele bardzo dobrze oceniają pracę administracji wydziałowej. Lepiej w porównaniu z poprzednim badaniem oceniana jest administracja ogólnouczelniana.

Najważniejsze wnioski z raportu z badania jakości kształcenia przeprowadzonego wśród studentów studiów stacjonarnych I i II stopnia na Wydziale Biologii w roku akademickim 2019/2020

W badaniu udział wzięło 100 studentów z 1021 wszystkich studentów stacjonarnych studiujących na WB, co stanowi 10%. Procentowo badanie cieszyło się takim samym zainteresowaniem wśród studentów I i II stopnia - ankietę wypełniło odpowiednio 8 i 8% studentów. Najczęściej ankietę wypełnili studenci biotechnologii. Większość studentów dobrze ocenia jakość kształcenia na Wydziale, choć są studenci, którzy nie są zadowoleni z niej zadowoleni. Zdecydowana większość studentów ponownie wybrałaby UAM oraz ten sam kierunek studiów. Wśród osób, które nie wybrałyby ponownie studiowanego kierunku, jako najczęstszy powód podaje konstrukcję programu studiów oraz perspektywę na pracę po studiach. Większość ankietowanych bardzo dobrze ocenia możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz praktykach zawodowych. Studenci słabo ocenili ofertę zajęć do wyboru, podając jako najczęstszy powód zbyt małą ich liczbę, ograniczoną liczbę miejsc w grupie i nieatrakcyjną ofertę/tematykę zajęć.

Sposób prowadzenia zajęć, sprawiedliwość sposobu oceniania oraz poziom merytoryczny zostały ocenione dobrze. Zajęcia rozwijające umiejętności praktyczne przez część studentów zostały słabo ocenione, a studenci uznali, że jest ich zbyt mało. Ankietowani studenci bardzo wysoko ocenili kompetencje merytoryczne, dydaktyczne, jak również stosunek nauczycieli do studentów oraz zaangażowanie w pracę dydaktyczną. Studenci cenią swoich wykładowców m.in. za profesjonalizm i zaangażowanie, atmosferę na zajęciach, osobowość, charyzmę, poczucie humoru, jasny, ciekawy i czytelny sposób przekazywania wiedzy. Raczej dobrze i bardzo dobrze studenci oceniają warunki i organizację procesu kształcenia. Największe zastrzeżenia budzi harmonogram zajęć oraz funkcjonowanie systemu USOS. Studenci bardzo dobrze oceniają pracę Dziekanatu oraz działalność Samorządu Studenckiego.

Ocena jakości kształcenia zdalnego w semestrze letnim w roku akademickim 2019/2020

Ogólna ocena jakości kształcenia w porównaniu do roku ubiegłego niewiele się zmieniła i nadal przeważająca liczba studentów (79% respondentów) postrzega ją dobrze lub bardzo dobrze. Jednak już w przypadku pytania „Czy dostrzegł/a P. zmianę jakości kształcenia w stosunku do poprzedniego roku akademickiego” można zaobserwować wyraźny wzrost liczby odpowiedzi raczej lub zdecydowanie się pogorszyła. Przeanalizowanie odpowiedzi otwartych uzasadniających tę negatywną ocenę pozwala stwierdzić, że głównym powodem pogorszenia jakości kształcenia było przejście Uniwersytetu – w wyniku sytuacji epidemicznej – na system kształcenia na odległość. Z wypowiedzi studentów można wywnioskować, że dla większości z nich nie było jasne, iż zmiana ta wynikała z ministerialnych rozporządzeń i próby zapobiegania rozprzestrzenianiu wirusa.

Bardziej szczegółowa lektura komentarzy prowadzi do wniosku, że w wielu przypadkach to nie zdalna forma prowadzenia zajęć wpłynęła na opinie o obniżeniu jakości kształcenia, ale sposób jej wdrożenia oraz organizacja kształcenia na odległość. Spośród najbardziej problematycznych kwestii warto wymienić następujące:

1. Chaos organizacyjny przy przechodzeniu na tryb nauczania online. Brak skutecznej komunikacji ze studentami, do których nie docierały najważniejsze informacje dotyczące funkcjonowania Uczelni lub docierały z opóźnieniem. Brak życzliwości w udzielaniu informacji zdezorientowanym studentom.
2. Brak wcześniejszego przeszkolenia wykładowców i studentów z aplikacji MS TEAMS. Wiele zmienił wprowadzony obowiązek tzw. nauczania zdalnego. Na początku semestru nie działo się praktycznie nic. Dopiero na przełomie kwietnia i maja prowadzący zaczęli częściowo realizować zajęcia dydaktyczne. Czerwiec upłynął pod znakiem "odbębniania" zajęć na szybko przez spóźnionych w obowiązkach wykładowców. Takie zajęcia często nakładały się na siebie, a prowadzący nie byli skłonni zmieniać terminów. Poza tym, rzadko który wykładowca szanował czas studentów i organizował zajęcia o czasie dla siebie wygodnym, np. piątek o godz. 21:00. "Wisienką na torcie" był utrudniony kontakt z promotorem, skutkiem czego została mi odebrana możliwość zakończenia jeszcze w lipcu, niestety źle przeze mnie zapamiętanej, przygody związanej ze studiowaniem dziennym.
3. Brak zasad porządkujących zdalne nauczanie, np. narzucenia wykładowcom stosowania tylko jednej platformy do prowadzenia zajęć.
4. Zamiast prowadzenia zajęć wykładowcy zadawali studentom prace pisemne, których często nie sprawdzali na czas.
5. Niektóre zajęcia po wprowadzeniu zdalnego nauczania w ogóle się nie odbyły lub rozpoczęły się ze znacznym opóźnieniem, wymuszając tym samym na studentach zbyt duże tempo przyswajania wiedzy pod koniec semestru.
6. Brak kontaktu z wykładowcami; dostrzegane przez studentów „rozprężenie” czy niechęć wykładowców w podejściu do zdalnego prowadzenia zajęć, sprawdzania prac zaliczeniowych, odpowiadania na wiadomości. Czasem wręcz lekceważący stosunek do studentów.
7. Brak hospitacji zajęć zdalnych, brak kontroli nad pracownikami.

8. Niemożliwość realizowania zajęć praktycznych, szczególnie problematyczna na kierunkach ścisłych, przyrodniczych, ale też wszystkich innych, w ramach których prowadzone są np. praktyki zawodowe.
9. Brak samodyscypliny, na którą skarżyli się sami studenci, oraz brak angażowania ich do aktywnego udziału w zajęciach. Pojawił się nawet postulat, aby wykłady przeprowadzane były w MS Teams z widocznymi uczestnikami, tak aby wykładowcy nie mieli poczucia przemawiania do ekranu komputera.
10. Sposób przeprowadzania online egzaminów, który był w ocenie studentów niesprawiedliwy.